بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی رسوله محمد واله وصحبه
اجمعین این چند ورقی در بیان فضایل مکه مبارکه
ترجمه کرده شد از رساله شیخ حسن بصری قدس سره العزیز
نماند که در کلام ملک علام زیاده از بیست
جا ذکر این بقعه منیفه و این کعبه مشرفه زادها الله شرفا
واقع شده اگر شروع در ان آیات و تفسیر کرده می شد
سخن بطول می انجامید بنابران اختصار کرده تا در خواندن
و نوشتن موجب ملال نشود والله الموفق والمعین بیان
معانی بعضی احادیث که در فضیلت مکه شرفه واهل مکه وارد
شده ذکر کرده می شود که در وقتی
چون آنکه بمدینه آنسرور صلی الله علیه وسلم متوجه می شدند

ناودان کعبه عبارت از حجر المیزاب

فرمود که بیست و ... نزدیک رکن یمانی دری از درهای بهشت و

نزدیک حجر الاسود دیگر دری از درهای بهشت است هیچ

دعا نکند نزدیک حجر الاسود که خدای تعالی مستجاب نگرداند

دعای او را بزودی و در زیر ناودان کعبه نیز مستجاب است

فرمود که هرکه در مکه مشرفه بمیرد چنان باشد

که در آسمان دنیا مرده باشد و هرکه در یکی از این حرمین نعوذ

مرده باشد در حالتی که احرام حج و عمره کرده باشد حق سبحانه

و تعالی او را در قیامت برانگیزاند بصورت نیکو و بی آن

بحساب به بهشت برود فرمود که

هرکه رمضان در مکه روزه دارد دهد خدای تعالی او را ثواب

هزار ماه روزه که در غیر مکه داشته باشد و دو رکعت نماز

در حرم کعبه گذارد ثواب او برابر هزار رکعت نماز است

که در غیر مکه گذارده باشد و اگر جماعت گذارد ثواب او برابر

صد هزار رکعت نماز است که در غیر مکه گذارده باشد و هرکه یک

روزی که بیمار شود خدای تعالی حرام گرداند تن او را بر آتش
دوزخ و هر که صبر کند بر گرمای مکه یک ساعت دور گرداند خدای
تعالی او را از آتش دوزخ هزار ساله راه و نزدیک گرداند
او را به بهشت عنبر سرشت بس مکه و مدینه پاک میگرداند
مردمان را چنانکه گازر جامها را پاک میکند که در مکه محنت هست در آن
نیز اما در غیر این مکان در هر جا که باشد محنت بسیار است و در آن حب
ثم پس هر که صبر کند بر محنتهای مکه مشرفه و مدینه محترمه من که محمد
در قیامت او را شفاعت کنم دیگر آنکه هر کس درمانده جان
خود باشد و در کار خود حیران شده باشد
اهل مکه همسایگان خانه خدایند و نیکوترین وادیها وادی
حضرت ابراهیم است و آن وادی عبارتست از مکه مشرفه
هر که نماز کند در برابر حجر الاسود یا در برابر کعبه بلاشک
از گناهان پاک شود و بهترین جاها چاه زمزم است هر کس
بر سر چاه زمزم رفته لب خود را بدو نهد و بطریق سنت
آب خورد چندانکه شکم او پر شود از برکت آن آب پاک

حق سبحانه و تعالی درجات او را از تمام علما و مردم زیادت

بخود بر ادخود برساند حضرت رسول صلی الله علیه وسلم فرمود که هر

کس نظر کند بجانب کعبه از برای طلب حسنات ثواب بسیار در نامه

اعمال او نویسند و فرشتگان از برای او آمرزش و طلب خواهند

از خدای تعالی و از هول قیامت در امان خدای تعالی باشد

و حضرت رسول صلی الله علیه وسلم فرمود که هر که در مکه در مسجد حرام یک

وقت نماز گذارد از بهر ثواب حق سبحانه و تعالی هزار نماز در نامه

اعمال او نویسد بمحض کرم و عنایت خود و حضرت رسول صلی الله علیه وسلم

فرمود که انها که حج و عمره می آرند بنده هستی که ایشان بندگان

خاص خدایند هرچه میخواهند از حق تعالی بایشان عطا میکند

و دعای ایشان را در حق خود و غیر خود مستجاب میگرداند و

انچه نفقه کند در راه حج بعوض هر درمی حق سبحانه و تعالی

هزار درهم کرامت فرماید حضرت رسول صلی الله علیه وسلم فرمود که بحق آن

خدای که جان محمد در قبضه قدرت اوست که تهلیل و تکبیر که

حاجیان در راه حج و عمره گویند تمام بیابانها و سنگها یی که در

که در راه حج و عمره است بموافقت ایشان تکبیر و تهلیل گویند واز
حضرت حق سبحانه و تعالی آمرزش خواهند از برای ایشان همه
صلی الله علیه وسلم فرمود که اخراز عمره تا عمره دیگر از آن کسی در میان
آید حق تعالی بعنایت و کرم خود ببخشد
صلی الله علیه وسلم فرموده که اخراجات مردم اغیار در مکه بدرویشان مکه
در راه خدای تعالی نفقه کند بیش از مرد آمرزیده کردند
و در آخرت بعد د هر درهمی صد نیکی در نامه اعمال او ثبت
نمایند و صد بدی دور کنند سوگند با آن خدای که جان
محمد در قبضه قدرت اوست که بوزن هر درهمی از جبل ابو قبیس
گران تر بوده باشد صلی الله علیه وسلم فرموده که هر که
نظر کند بجانب کعبه بی آنکه طواف کند یا نماز گذارد افضل است
نزد حق سبحانه و تعالی از عبادت یکساله که در غیر مکه بوده باشد
صلی الله علیه وسلم فرموده که هر که یکساعت مستقبل قبله نشیند
که مراد او کعبه بوده باشد از برای تعظیم خدا و رسول خدا
حق سبحانه و تعالی بدهد او را ثواب کسی که حج و عمره بجای آورده باشد.

در روز تابستان در گرمای سخت سر برهنه و در هر نوبت
بحجر الاسود که رسد بوسه کرده روان شود خانکه در حین
بوسه کردن آزاری بکسی نرسد و در طواف غیر از ذکر خدا چیزی
دیگر نگوید بدهد او را خدای تعالی بعدد هر گام هفتاد
هزار حسنه در آخرت و هفتاد هزار بدی از نامه اعمال
او دور کنند و حضرت نبی فرموده که فضل
حاجی که پیاده حج و عمره کرده باشد بر آنکسان که سواره
آورده باشند چنانست که ماهتاب شب چهارده بر شبهای
دیگر و حضرت نبی فرموده که هر کس سواره حج
و عمره بجای آورد بهر گامی هزار حسنه از حسنات حرم
در نامه اعمال او ثبت فرمایند و حاجی پیاده را هفتاد هزار
حسنه اصحاب پرسیدند یا رسول الله حسنات حرم کدامست
فرمودند که یک حسنه از حسنات حرم افضل است از صد
هزار حسنه که غیر حسنات حرم مکه مشرفه بوده باشد
و حضرت نبی فرمود که فرشتگان مصافحه کنند باکسی که

در آسمان دوم مرده باشد و هرکس که در بیت المقدس بمیرد
چنان باشد که در آسمان اول مرده باشد و هم اَنحضرت
فرموده که برانگیزاند حق سبحانه و تعالی از گورستان
مکه هفتاد هزار شهید که بی حساب در بهشت درایند و روی
ایشان چون ماه شب چهارده تابان بوده باشد و هر یک
از ایشان هفتاد کس را شفاعت کنند از خویشان و غیر
ایشان پرسیدند که یا رسول الله ایشان چه کسان باشند
فرمودند که ایشان غریبان باشند و هم اَنحضرت
فرموده که هرکس در مکه درآید در جوار رحمت حق سبحانه و تعالی
درآید و چون بیرون رود آمرزیده بیرون رود و هم اَنحضرت
صلی الله علیه و سلم فرموده که نیست عملی فاضلتر از حج بسوی
نزد خدای تعالی و فرمود که هرکس حج کند و جماع و ذکر آن
نکند و فحش نگوید چنان باشد که حالا از مادر متولد شده
باشد و هم اَنحضرت صلی الله علیه و سلم فرمود که خدای تعالی صد و بیست
رحمت هر روز نزدیک خانه میفرستد شصت از برای طواف کنندگان

وجهل از برای نماز گذاردن و بیست از برای نماکه نظر کنند
بکعبه و نظر کردن بکعبه عبادتست و در قیامت حشر نظر کنند گان
با نیکان کند و خدای تعالی آنکس را و اهل ورا از عذاب
دوزخ نجات دهد فرموده که هرکس صبر کند بر گرمای مکه
یکساعت صد ساله راه آتش دوزخ از وی دور باشد و او
بدوزخ کار نباشد و صلی الله علیه وسلم فرموده که
هرکس یک روز در مکه بیمار شود بنویسد حق تعالی در نامه اعمال او
حسنات بسیار و از گناه پاک شود و صلی الله علیه
وسلم فرموده که حجر الاسود دست راست خدای تعالی است
پس هرکه بوسه کند یا دست بران نهد ضامنست که با خدای
تعالی مصافحه کرده باشد چنانکه برادران مؤمن با یکدیگر می کنند
و هرکس که بیعت حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم در نیافت
بعد از آن حجر الاسود دست رسانید بدستی که تبایعت
با خدای و رسول او کرده باشد و صلی الله علیه وسلم
فرموده که حجر الاسود و مقام ابراهیم علیه السلام در محشر بیایند

وگواهی دهند برای آنکسانی که ایشان از دریا فی باشند و وفا مردم
بعهد ابراهیم علیه السلام کرده باشند و دران وقت که
راجح خوانده • حضرت رسول صلی الله علیه وسلم فرموده که ای مسلمانان
طواف بسیار کنید پیش ازانکه در میان شما مانع حایل شود
گویا که من می بینم پیر کج دست نشسته یکیک سنگ می کند • وهم
انحضرت صلی الله علیه وسلم فرموده که هرکس برای مرده حج کند بی آنکه
وصیت کرده باشد بنویسد خدای تعالی از برای مرده یکحج
و از برای حج کنند • هفتاد حج • و شیخ حسن بصری قدس سره
العزیز فرموده که نمیدانم هیچ شهری را بروی زمین که
که نیت خیر کند یکی را صد هزار نویسند الا مکه مشرفه و نه
هیچ شهری نمیدانم که درو شراب ابرار و مصلی اخیار بوده باشد
غیر از مکه مشرفه • پرسیدند که شراب ابرار کدامست گفت شراب
ابرار زمزمست و مصلی اخیار تحت المیزاب وهم وی گفته که
نمیدانم هیچ شهری را بروی زمین که حق سبحانه وتعالی امر کرده
باشد رسول خود را که فلان جای را جای نماز کن الا مکه انجا که

فرموده که وَاتَّخِذُوا مِنْ مَقَامِ اِبْرَاهِیْمَ مُصَلّی ثم حضرت
صلی الله علیه فرموده که نمیدانم هیچ شهری را در روی زمین که
کسی ضری را سبب کند کناه او پاک شود الا مکه جانکه بیرون
درختان رخشان میریزد گناه او بریزد و آن بهاس دشت لینی
و بوسیدن حجر الاسود و رکن یمانی است ثم حضرت
صلی الله علیه فرموده که بوسیدن حجر الاسود و رکن یمانی گناه را
تمام پاک میکنند ثم حضرت صلی الله علیه فرموده که هیچ شهری را نمیدانم
که روز قیامت برخیزند از و انبیا الا مکه مشرفه و هر روز
روح و در وایح از برای اهل مکه آن مقدار فرود می آیند
عدد ش را بجز خدای کس نداند ثم حضرت صلی الله علیه فرموده
که هیچ شهری را نمیدانم در روی زمین الا مکه مشرفه که در پانزده
جای های دعا مستجاب شود یکی اول مرتبه که نظرش بخانه کعبه
افتد هر دعا که کند مستجاب شود دوم نزدیک حجر الاسود سیم در زیر
ناودان تحت المیزاب چهارم نزدیک رکن یمانی ششم میان حجر الاسود
حضرت ابراهیم علیه السلام هفتم درون خانه کعبه در هر جا که باشد

در پس مقام ابراهیم علیه السلام سیم در حطیم دهم در پس چاه زمزم یازدهم
در صفا و مروه دوازدهم در منا با رمتا سیزدهم نزدیک چراغ چهاردهم در مزدلفه
که زمین مشعر الحرام است پانزدهم در عرفات و شیخ حسن بصری قدس سره
العزیز گفته است که غنیمت دانید این موضعها را که درین جاها
بلا شک دعا مستجاب شود و درین مکانها از برای پدر و مادر
و برادران و خویشان و خواهران و از برای هر که خواهند آمرزش
خواهید و مغفرت طلبید و جهد کنید در دعا و زاری و خشوع
خضوع که چون از مکه بیرون روید از برکت این امکنه متبرکه
واز مقدسه محروم نمانید و گویند در زیر مقام ابراهیم
مکتوب است که منم الخدایی که غیر من خدایی نیست و نخواهد بود وحده
لا شریک له و منم آن پروردگار مکه که حرام کرده ام روزی که
آسمانها و زمینها را آفریده ام مکه را نهاده ام در میان این دو کوه
و هفت فرشته را گذاشته ام گرداگرد مکه معظمه
فرموده که هیچ شهری نیست که تمام انبیا آمده باشند الا مکه مشرفه که تمام
انبیا آمده اند در هر مکان مکی بعضی در زمین مقام با احترام مرده اند

۹

داشته اند و خراب کردن در مکه معظمه فاضلترست از

جایهای دیگر و آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرموده که هر که در یکی از

حرمین شریفین مجاور باشد در شهادت قیامت در امن بود

با هیبت که تمام انبیا و اولیا و زاهدان و عابدان و تمام

خلق اولین و آخرین مانند بجان خود باشند در آرزوی او را

شفاعت کنم تا از آتش دوزخ خلاص یافته بهشت عنبرین

بی حساب در آید و آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرموده که سفر نکنید

الا بسوی سه مسجد اول بسوی مسجد الحرام دوم بسوی مسجد نبی

سیم مسجد اقصی و یک رکعت نماز در مکه مشرفه برابر صد هزار

نماز یست که در جاهای دیگر کنند و یک نماز در مدینه منوره

برابر پنجاه هزار و یک نماز در مسجد اقصی برابر پانصد نماز است

در جای دیگر کنند و شیخ حسن بصری قدس سره العزیز

گفته که شهری ندیدام که در وی درهای بهشت در روی زمین

او کشاده باشد الا مکه مشرفه که یکی را از آنها نزدیک

در کعبه است و یکی نزدیک تحت المیزاب و یکی نزدیک رکن شامی

نماز یست که در جاهای دیگر کنند

ویکی نزدیک حجر الاسود است ویکی در عقب مقام ابراهیم علیه

ویکی نزدیک چاه زمزم ویکی نزدیک صفا است ویکی نزدیک

مروه است و هیچ احدی دعا نماید در هر کجا الا که آمرزیده

شود و برحمت حق قریب گردد زیرا که خدای تعالی فرموده که

هر کم دعا در آید در امان حق بوده باشد و یک نظر کردن

بکعبه تلافی گناهان هم کند اگرچه بعد دیدن بیابان

و ریگ درختان و کف دریا بوده باشد و هم از پیغمبر صلی

الله علیه وسلم فرمود که چون روز عرفه شود و خلق در عرفات

باشند رحمت خدای تعالی برخلق قریب گردد و با آسمان دنیا آید

و از آن درهای بهشت را بگشاید پس مباهات کند

حق سبحانه و تعالی حاجیان را بر ملایکه پس گوید ای ملایکه

ببینید بندگان مرا که بعبادت من آمده اند ژولیده موی

و گرد آلوده روی از راههای دور دراز باامید آمرزش

من پس بدرستی که من همه ایشانرا آمرزیدم باز گردید ای بندگان

من که همه شما آمرزیده شدید و هر که دم الحج کرده بود دیده

حوزه ایستاده روی بکعبه کرد و گفت ای مکه بهر کسی که
تو بهتری روی زمین نزد حق سبحانه و تعالی و نیکوترین
شهرهایی بنزد او اگر این مشرکان مرا از تو بیرون نمی کردند
بیرون نمی رفتم مصطفی صلی الله علیه وسلم فرمود که نیکوترین
روی زمین مکه است نزد خدای تعالی و تمام روی زمین را از
زیر مکه کشیده اند پس ازین سبب او را ام القری نام نهاده اند
یعنی در شهرها و اول کوهی که بر روی زمین پیدا شد
جبل ابو قبیس بود و اول طایفه که طواف خانه کعبه کردند
ملائکه بودند پیش از آدم بدو هزار سال و هیچ فرشته
نه خدای تعالی فرستد بزمین الا آنکه عزم کند در زیر عرش
و فرود آید بحرم مکه و طواف هفتگانه بجای آورد و دو رکعت
بر مقام ابراهیم علیه السلام دو رکعت گذارد بعد
برود بکاری که فرستاده اند و رسول الله صلی الله
علیه وسلم فرمود که هیچ پیغمبری از قوم خود نگریخت الا که
در مکه آمد و خدای تعالی را عبادت می کرد تا وفات یافت

صلی الله علیه وسلم فرمود که قبر حضرت نوح وهود و
وصالح پیغمبر علیهم السلام واقعست در میان چاه زمزم ومقام ابراهیم
علیه الصلوة والسلام ومهتر آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرموده که بر حوالی
کعبه قبر سیصد تن از انبیاء مرسل است علیهم السلام قدره میان
رکن یمانی وحجر الاسود قبر هشتاد تن پیغمبرانست که ایشان
از محنت گرسنگی وتشنگی از عالم رفته اند وقبر حضرت اسمعیل و بی بی
هاجره زیر ناودان کعبه است ومهتر صلی الله علیه وسلم فرمود
هر کس که در حج وعمره بمیرد او را عذاب نکنند وگویند
در آی در بهشت بغیر حساب درآید ومهتر آنحضرت صلی الله
علیه وسلم فرمود حضرت اسمعیل علیه السلام شکایت کرد از گرمی مکه
بپروردگار خود بر خدای تعالی وحی فرستاد که بدرستیکه
من بگشایم دری در حجر از بهشت که نسیم من از آن بپرورد
آمد تا روز قیامت [illegible] عثمان بن عفان رضی الله عنه با اصحاب
خود ملاقات کرد وگفت از من نمی پرسید که از کجا می آیم
پرسیدند که از کجا می آیی امیر المؤمنین گفت از بهشت یعنی از زیر

هر کرا خواهید شفاعت کنید تا شما بخشم بدرستی که من
ارحم الراحمینم و هیچکس از رحمت من نا امید نکر شیطان و کفار
و هم آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرموده که هر که حج کند و عمره و سعی
صفا و مروه بجای آرد آمرزیده شود و فرشته دست
هر دو شانه او نهد و گوید که کار آینده بساز به درستی که
گذشته را خدای تعالی بخشید بعضی گفته اند که هیچ گناهی
از بنی آدم بنده از عرفات برگردد و گوید هنوز گناه من
باقیست و از ده جزو رحمت که خدای تعالی در تمام عالم میفرستد
نه و نیم جزو باهل مکه میفرستد و نیم جزو را بتمام عالم و شیخ
حسن بصری قدس سره العزیز میگوید که ذنها رهزار زینهار که
ساکن مکه از مکه بیرون نرود که اگر درهمی که دو درم بهم رسد
بهتر از صد هزار دینار بجای دیگر سه آستان بوسی این
مکان رفیع الشان را غنیمت دانند
والله اعلم بالصواب
والیه المرجع والمآب